

321

USTAWA

z dnia 21 stycznia 1999 r.

o sejmowej komisji śledczej.

Art. 1. 1. Ustawa reguluje tryb działania sejmowej komisji śledczej, zwanej dalej „komisją”.

2. Komisję powołuje się do zbadania określonej sprawy.

3. Do komisji stosuje się przepisy regulaminu Sejmu, chyba że przepisy niniejszej ustawy stanowią inaczej.

Art. 2. 1. Komisję powołuje Sejm w drodze uchwały bezwzględną większością głosów.

2. W skład komisji może wchodzić do 11 członków. Skład komisji powinien odzwierciedlać reprezentację w Sejmie klubów i kół poselskich mających swoich przedstawicieli w Konwencie Seniorów, odpowiednio do jej liczebności.

3. Uchwała o powołaniu komisji określa zakres jej działania; może ona również określać szczegółowe zasady działania komisji oraz termin złożenia przez nią sprawozdania.

Art. 3. 1. Projekt uchwały, o której mowa w art. 2, może być wniesiony przez Prezydium Sejmu, komisję sejmową lub co najmniej 15 posłów.

2. Do projektu dołącza się uzasadnienie wskazujące potrzebę i cel powołania komisji.

Art. 4. Poseł nie może wchodzić w skład komisji, jeżeli:

- 1) sprawa dotyczy go bezpośrednio,
- 2) brał albo bierze udział, występując w jakiegokolwiek roli procesowej, w sprawie przed organem władzy publicznej w sytuacji, o której mowa w art. 8 ust. 1,
- 3) istnieje, inna niż wymienione w pkt 1 i 2, okoliczność, która mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie.

Art. 5. 1. Wyłączenie ze składu komisji, o którym mowa w art. 4, może nastąpić na wniosek posła lub osoby wezwanej przez komisję w celu złożenia zeznań.

2. Po rozpatrzeniu wniosku komisja decyduje, w drodze uchwały, o wyłączeniu posła; w głosowaniu nie bierze udziału poseł, którego dotyczy wyłączenie. Jeżeli wnioski dotyczą takiej liczby członków komisji, że uniemożliwia to przeprowadzenie głosowania, uchwałę w sprawie wyłączenia podejmuje Prezydium Sejmu.

3. Jeżeli poselski wniosek o wyłączenie dotyczy posła kandydującego do komisji, o skreśleniu go z listy

kandydatów decyduje, w drodze uchwały, Prezydium Sejmu.

4. W przypadku, o którym mowa w ust. 2, Sejm dokonuje wyboru uzupełniającego.

5. Jeżeli niemożliwe jest uzupełnienie składu komisji, przepis art. 20 stosuje się odpowiednio.

Art. 6. Jeżeli w trakcie postępowania prowadzonego przez komisję zostanie ujawniona okoliczność, która mogłaby wywołać wątpliwości co do bezstronności członka komisji przy wykonywaniu czynności przesłuchania osoby wezwanej przez komisję, ulega on wyłączeniu z tej czynności na wniosek osoby wezwanej lub członka komisji; przepis art. 5 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

Art. 7. 1. Komisja jest związana zakresem przedmiotowym określonym w uchwale o jej powołaniu.

2. Z uprawnień wynikających z przepisów ustawy komisja korzysta tylko w zakresie niezbędnym do wyjaśnienia sprawy będącej przedmiotem jej działania oraz w taki sposób, aby nie naruszyć dóbr osobistych osób trzecich.

Art. 8. 1. Prowadzenie postępowania lub jego prawomocne zakończenie przez inny organ władzy publicznej nie wyłącza możliwości prowadzenia postępowania przed komisją.

2. Przedmiotem działania komisji nie może być ocena zgodności z prawem orzeczeń sądowych.

3. Komisja, za zgodą Marszałka Sejmu, może zawiesić swoją działalność do czasu zakończenia określonego etapu lub całości postępowania toczącego się przed innym organem władzy publicznej.

4. Postępowanie prowadzone przez komisję może zostać zawieszona w szczególności wtedy, gdy istnieje uzasadnione przypuszczenie, że materiał zebrany w postępowaniu przed innym organem władzy publicznej lub podjęte przez ten organ rozstrzygnięcie mogłyby być przydatne do wszechstronnego zbadania sprawy przez komisję.

Art. 9. Komisja badająca sprawę nie jest związana wynikami postępowania, opiniami lub wnioskami innych komisji sejmowych.

Art. 10. 1. Pracami komisji kieruje jej prezydium.

2. Na zewnątrz komisję reprezentuje oraz działa w jej imieniu przewodniczący komisji lub, z jego upoważnienia, zastępca przewodniczącego.

3. W sprawach, o których mowa w art. 11 ust. 1, art. 12 ust. 1 i 3, art. 14 ust. 1 oraz art. 15 ust. 1, przewodniczący komisji działa na podstawie uchwały komisji.

Art. 11. 1. Każda osoba wezwana przez komisję ma obowiązek stawić się przed nią i złożyć zeznanie.

2. Osoba, o której mowa w ust. 1, może ustanowić pełnomocnika.

3. Jeżeli przepisy niniejszej ustawy nie stanowią inaczej, do czynności, o których mowa w ust. 1 i 2, stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego dotyczące wzywania i przesłuchiwania świadków oraz ustanowienia pełnomocnika.

Art. 12. 1. W przypadku gdy osoba, o której mowa w art. 11 ust. 1, bez usprawiedliwienia nie stawi się na wezwanie komisji, bez zezwolenia komisji wydali się z miejsca czynności przed jej zakończeniem albo bezpodstawnie uchyli się od złożenia zeznań lub złożenia przyrzeczenia, komisja może zwrócić się do Sądu Okręgowego w Warszawie z wnioskiem o zastosowanie kary porządkowej.

2. Do postępowania w przedmiocie rozpatrzenia wniosku, o którym mowa w ust. 1, oraz wykonania orzeczonej kary porządkowej stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu postępowania karnego.

3. Komisji przysługuje zażalenie na odmowę zastosowania kary porządkowej.

Art. 13. Na terenie Sejmu czynności związane z zastosowaniem kary porządkowej wykonuje, na polecenie sądu, Straż Marszałkowska.

Art. 14. 1. Organy władzy publicznej oraz organy innych osób prawnych i jednostek organizacyjnych nie mających osobowości prawnej, na żądanie komisji, składają pisemne wyjaśnienia lub przedstawiają dokumenty będące w ich dyspozycji albo akta każdej sprawy przez nie prowadzonej.

2. Komisja może zapoznawać się z dokumentami lub aktami, badając sprawę na miejscu.

3. Na wniosek sądu lub prokuratora komisja udostępnia tym organom zebrane przez siebie materiały, jeżeli pozostają one w związku z toczącym się postępowaniem karnym; komisja, za zgodą Marszałka Sejmu, może udostępnić zebrane materiały, jeżeli uzna to za konieczne dla dobra postępowania prowadzonego przez inne organy władzy publicznej.

Art. 15. 1. Komisja może zwrócić się do Prokuratora Generalnego o przeprowadzenie określonych czynności.

2. Przewodniczący lub upoważniony przez niego członek komisji może brać udział w czynnościach, o których mowa w ust. 1.

3. Prokurator Generalny wykonuje czynności, o których mowa w ust. 1, w oparciu o przepisy Kodeksu po-

stępowania karnego oraz ustawy z dnia 20 czerwca 1985 r. o prokuraturze (Dz. U. z 1994 r. Nr 19, poz. 70 i Nr 105, poz. 509, z 1995 r. Nr 34, poz. 163, z 1996 r. Nr 77, poz. 367, z 1997 r. Nr 90, poz. 557, Nr 98, poz. 604, Nr 106, poz. 679, Nr 117, poz. 752 i 753, Nr 124, poz. 782 i Nr 141, poz. 944 oraz z 1998 r. Nr 98, poz. 607, Nr 155, poz. 1016 i Nr 162, poz. 1123 i 1125).

Art. 16. Czynności określone w art. 11 ust. 1, art. 14 i art. 15 ust. 1 przeprowadza się z zachowaniem przepisów o tajemnicy ustawowo chronionej.

Art. 17. 1. Osobom wzywanych przez komisję przysługuje, na ich wniosek, zwrot uzasadnionych wydatków, jakie poniosły w związku z udziałem w posiedzeniu komisji, w tym z tytułu utraty zarobków; osoby te poucza się o prawie do złożenia wniosku. Suma zwrotu nie może przekraczać jednak trzykrotności najniższego wynagrodzenia pracowników określonego na podstawie Kodeksu pracy.

2. Wniosek, o którym mowa w ust. 1, składa się najpóźniej z upływem trzeciego dnia od dnia zakończenia posiedzenia komisji lub od dnia, w którym miało się ono odbyć. Niezłożenie wniosku w terminie powoduje utratę prawa do zwrotu wydatków.

3. Jeżeli niedotrzymanie terminu, o którym mowa w ust. 2, zaistniało bez winy osoby wzywanej, może ona najpóźniej z upływem siódmego dnia od dnia ustania przyczyny uchybienia złożyć wniosek o przywrócenie terminu.

4. O zwrocie wydatków oraz o przywróceniu terminu decyduje przewodniczący komisji, a w przypadku gdy zakończyła ona swoją działalność — Marszałek Sejmu.

5. Wydatki, o których mowa w ust. 1, pokrywane są przez Kancelarię Sejmu.

Art. 18. 1. Jeżeli komisja w trakcie postępowania uznała, że dokonane przez nią ustalenia uzasadniają postawienie osobom, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 3—7 ustawy z dnia 26 marca 1982 r. o Trybunale Stanu (Dz. U. z 1993 r. Nr 38, poz. 172 i z 1996 r. Nr 73, poz. 350), zarzutu popełnienia przez nie w sposób zawiniony, w zakresie swojego urzędowania lub w związku z zajmowanym stanowiskiem, czynu naruszającego Konstytucję lub ustawę, występuje z wstępnym wnioskiem o pociągnięcie tych osób do odpowiedzialności konstytucyjnej przed Trybunałem Stanu.

2. O wystąpieniu z wnioskiem, o którym mowa w ust. 1, komisja postanawia większością 2/3 głosów w obecności co najmniej połowy liczby jej członków.

Art. 19. 1. Komisja przekazuje Marszałkowi Sejmu sprawozdanie ze swojej działalności.

2. Marszałek Sejmu zarządza drukowanie i doręczenie posłom sprawozdania.

3. Jeżeli w sprawozdaniu lub jego części znajdują się wiadomości stanowiące tajemnicę państwową lub

służbową, Marszałek Sejmu określa tryb jego udostępniania posłom oraz sposób rozpatrywania go przez Sejm.

Art. 20. 1. W przypadku gdy komisja nie zakończyła swojej działalności przed końcem kadencji Sejmu, który ją powołał, postępowanie przez nią prowadzone ulega zamknięciu z dniem zakończenia kadencji.

2. Postępowania lub czynności zlecone albo wnioskowane przez komisję, o których mowa w art. 12—15, kończą się z dniem zakończenia działalności komisji.

Art. 21. 1. Jeżeli komisja przekazała Marszałkowi Sejmu sprawozdanie ze swojej działalności, a Sejm nie rozpatrzył go do końca kadencji, to może ono zostać rozpatrzone przez Sejm następnej kadencji.

2. W przypadku określonym w ust. 1 Marszałek Sejmu rozpatrującego sprawozdanie, po zasięgnięciu opi-

nii Prezydium Sejmu i Konwentu Seniorów, wskazuje posła sprawozdawcę.

Art. 22. W ustawie z dnia 26 marca 1982 r. o Trybunale Stanu (Dz. U. z 1993 r. Nr 38, poz. 172 i z 1996 r. Nr 73, poz. 350) w art. 6:

a) w ust. 2 skreśla się pkt 2,

b) dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. Wstępny wniosek o pociągnięcie do odpowiedzialności osób, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 3—7, może być złożony do Marszałka Sejmu również przez komisję śledczą powołaną na podstawie art. 111 Konstytucji.”

Art. 23. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *A. Kwaśniewski*